

ZÁSADY POUŽITÍ VZDUŠNÝCH VÝSADKŮ V OPERACI

Hlavním předpokladem pro splnění úkolů v útočné operaci je **učlenění operační sestavy vševojskové armády**, kde budou působit vzdušné výsadky při plnění **operačních, operačně taktických a taktických úkolů**.

V našich podmínkách vzhledem ke geografickému povrchu zájmového prostoru a úkolům v útočné operaci je **použití výsadků všeho druhu nezbytnou skutečností**. Bezprostřední uplatnění budou mít **padákové, kombinované a vrtníkové výsadky**.

Tato skutečnost je zdůrazněna v hlavních zásadách vševojskového boje a operace, kdy pozemní vojsko plní rozhodující úlohu při konečném ničení pozemního nepřítele. A k tomu bezprostředně napomáhá využití výsledků prostředků hromadného ničení všeho druhu a **rozsáhlé využití vzdušných výsadků**. Potom je pozemní vojsko schopné nejen prudce útočit, ale i rozhodujícím způsobem ničit nepřítele, zmocňovat se jeho území a pevně držet obsazené čáry a prostory.

Zkušenosti potvrzují, že zatím co v minulosti bylo **použití vzdušných výsadků pouze epizodou, v soudobém boji a operaci budou jejich neoddělitelným prvkem**. Tzn., že vlastní plánování použití vzdušných výsadků se musí stát **bezprostřední součástí každé metodiky práce velitele a štábu při tvorbě rozhodnutí pro útočnou operaci**. Obdobně jako plánuje rozsah použití raketového vojska a dělostřelectva na jednotlivé cíle, objekty a prostory, má předem **určit i varianty vysazení vzdušných výsadků na celou hloubku útočné operace**.

Z toho vyplývá, že v plánu operace a jiných plánovaných dokumentech musí být z hlediska použití vzdušných výsadků **připraveny takové podklady, které zabezpečují konkrétnost úkolování a úzkou součinnost od samého počátku**. Tím dosáhneme toho, že celkovou organizací použití vzdušných výsadků budou štáby řešit komplexně v souladu s ideou a rozhodnutím velitele.

Teoretické rozpracování moderního pojetí vzdušných výsadků bylo ověřeno při některých ozbrojených konfliktech a lokálních válkách, které rozpoutali imperialisté. Poslední zkušenosti z válečného konfliktu na Středním východě,

kde bylo použito různých druhů vzdušných výsadků, a z přímé vojenské intervence na Kypru jednoznačně dokazují, že vzdušné výsadky **mají důležité uplatnění v každé bojové činnosti.**

I v našich podmínkách můžeme přijmout závěr, že **neoddělitelnou součástí každé útočné operace bude použití vzdušných výsadků různého druhu.** K tomu musíme zaměřit činnost velitele a štábu v procesu příprav, plánování i při praktickém zabezpečení vysazení. Jen tak dosáhneme, aby **prvosledové svazky v úzké součinnosti se vzdušnými výsadky útočily ve vysokých tempech a rychle pronikaly na jednotlivých směrech.**

Použití vzdušných výsadků v útočné operaci má svou specifiku. Spočívá v tom, že vzdušné výsadky můžeme použít v těchto variantách:

- a) při zahájení agrese nepřitelem,
- b) při přechodu do útočné operace z chodu,
- c) při dočasné obraně.

Při zahájení agrese nepřitelem (nenadálém) předpokládáme, že předurčená vojska k překrytí státní hranice nemusí vždy zaujmout jednotlivé plánované prostory a pásma co do času, prostoru a úplné bojeschopnosti. V této fázi bojové činnosti bude se agresor snažit s využitím výsadků rychle ovládnout důležité a rozhodující přechody a dominanty v příhraničním prostoru.

Charakter bojové činnosti našich vojsk se bude vyznačovat vedením aktivní manévrové činnosti k udržení rozhodujících opěrných bodů, soutěsek, postavení jako i celých prostorů k vytvoření podmínek k získání potřebného času pro hlavní síly.

V tomto období mohou rozhodující úlohu plnit motostřelecké jednotky předurčené jako vrtulníkový výsadek nebo padákové jednotky.

Tyto budou mít hlavní úkol ovládnout důležité komunikační uzly, horské průsmyky, přechody a východy z nich; vyhledávat a ničit prostředky jaderného napadení; aktivní činností zabraňovat přísunu nepřátelských záloh; vyhledávat a ničit místa velení, spojení; narušovat systém přísunu materiálu a zásobování jednotek; ničit sklady a prostory soustředění bojové techniky s využitím vysoce brizantních trhavin a zápalných látek a navádět vlastní letectvo na důležité stacionární a mobilní objekty nepřitele.

Padákové a motostřelecké jednotky budou působit v menších, samostatných jednotkách popř. skupinách. Způsob proniknutí do týlu nepřitele bude plně závislý na konkrétní situaci. Počínaje od vysazení z přízemní výšky anebo překročením linie fronty s využitím bojové techniky i pěšky.

Při přechodu do útočné operace z chodu záleží na vytvoření takových podmínek, aby agrese nepřitele byla nejen zastavena, ale v co nejkratší době přenesena bojová činnost na území nepřitele.

V této fázi boje mohou opět rozhodující úlohu plnit vzdušné výsadky v souladu s ustanovením předpisu Vševojsk-1-1, článek 379 a 222.

Při aplikaci těchto zásad můžeme předpokládat, že vzdušné výsadky budou plnit tyto úkoly: **V prvním pořadí při bojové činnosti v horském a zalesněném terénu** přehrazovat přístupy k soutěskám, průsmykům, údolím jako i vlastní ovládnutí těchto objektů. Dále ovládnout komunikační tahy na velkém prostoru a tím znemožňovat anebo znesnadňovat manévr jednotek a záloh nepřitele.

Zmocňovat se důležitých dominant na směru hlavního úderu a ničit ohniska obrany nepřitele úderem z týlu a vstřičnými protiztečemi ve prospěch postupu vlastních pozemních vojsk. Současně mohou zabraňovat odchodu nepřitele z fronty na nové obranné čáry, zpomalovat postup a ničit zálohy nepřitele

přisunované z hloubky jako i spolupůsobit s vlastními vojsky při obklíčení a rychlém zničení nepřátelských uskupení.

Na způsobu a rychlosti zdolávání horských hřbetů a zalesněných prostorů bude záviset úspěch celé útočné operace. Proto již v první fázi budeme počítat s maximálním použitím vrtulníkových i kombinovaných výsadek.

Vrtulníkový výsadek, který může být v hodnotě zesílené čety, roty nebo praporu, můžeme v některých variantách vysadit jen několik kilometrů před hlavní síly. Přesto, že hloubka vysazení bude odpovídat charakteru taktického výsadek, bude mít význam daleko vyšší.

Do větší hloubky budeme souběžně vysazovat **kombinované** výsady k plnění rozhodujících úkolů na předpokládaném směru postupu vlastních vojsk. Tím dojde k situaci, že ve vzdálenosti 5 až 20 km mohou působit vrtulníkové výsady a v hloubce 20 až 40 popř. i více kilometrů kombinované výsady. Právě vysazením většího počtu jednotek vzdušného výsadek mohou tyto jednotky aktivně ničit nepřítele na velkém prostoru a tím usnadňovat postup vlastních vojsk.

Dosavadní praxe ukazuje, že i početně menší výsady mohou podstatně snížit nebo dokonce ochromit manévry nepřátelských záloh ničením nejdůležitějších objektů. Základním cílem jejich činnosti je vytvářet výhodné podmínky vlastním vojskům pro dosahování vysokých temp útoku a rychle překonávat taktickou hloubku obrany nepřítele a tím zabezpečit pronikání do hloubky operační sestavy nepřítele.

V druhém pořadí budou vzdušné výsady ve prospěch tankových a motoristických svazků **zabezpečovat překonávání vodních překážek z chodu.**

Z charakteru střeoevropského válčiště vyplývá, že vojska budou nucena v průběhu každého dne na hlavních operačních směrech překonávat alespoň jeden vodní tok, který svým charakterem je terénní překážkou zvláštní důležitosti. Na hloubku armádní útočné operace kolem 350 až 400 km se mohou vojska setkat se čtyřmi významnějšími a asi šesti menšími vodními překážkami a tyto budou nucena překonávat.

Při docenění významu vodní překážky, který je dán způsobem organizace obrany nepřítele, vlastnostmi vodní překážky, členitostí terénu na obou březích, vodními stavbami (kterých může nepřítele využít k náhlým změnám výšky hladiny vody), počasím, roční dobou jako i zátarasy na vodní překážce a jejich březích a tím lze vyvodit, že specifika vodní překážky vyžaduje na každý široký vodní tok použít operační nebo operačně taktický vzdušný výsadek, na střední a úzký vodní tok taktický vzdušný výsadek.

Ovšem ničení prostředků hromadného ničení bude pro vzdušný výsadek jedním z nejdůležitějších úkolů ve všech podmínkách jeho bojové činnosti. Předností vzdušného výsadek je, že je schopen svými silami prostředek jaderného napadení nejen zjistit, ale i vyřadit z boje.

Uvedené bojové úkoly zdaleka nevyčerpávají celkové možnosti vzdušných výsadek.

Zkušenosti ze cvičení potvrzují, že tyto vzdušné výsady mohou a budou plnit i další rozličné úkoly s cílem ovládnout, narušit nebo zničit místa velení brigád, popř. svazků; prostředky rádiového a radioreléového spojení; radio-technické systémy PVO a systémy řízení letectva; týlová velitelská stanoviště a týlová zařízení; sklady vojenské techniky a materiálu všeho druhu.

Za předpokladu, že vzdušné výsady použijeme jako kombinovaný výsadek, jejich možnosti se podstatně zvýší.

Tuto variantu bojového použití může ovlivnit existence zvláštních geografických podmínek v prostoru vysazení, tzn. značná konfigurace terénu, silná pokrytost, hluché prostory, značné množství vodních toků, velký počet důležitých staveb, stacionární objekty, poměrně hustá komunikační síť a telekomunikace.

Použití vzdušných výsadek **při dočasné obraně** je varianta méně nezvyklá.

V rámci útočné operace může dojít k situaci, že svazky zejména na horách mohou přejít do obrany k zabezpečení sestavy útočící armády popř. při odrážení nepřátelského protiúderu. Obdobně v době vystřídání, přeskupení sil a prostředků anebo při nenadálých změnách v požadovaném poměru sil.

V takových jako i dalších situacích můžeme úspěšně použít vzdušný výsadek zpravidla k ničení prostředků jaderného napadení; narušování činnosti v týlu nepřítele s důrazem na dezorganizaci velení, spojení, zásobování a přísunu materiálu; ničení důležitých skladů, objektů a zařízení; znemožňovat přesun, manévr silami a prostředky.

Rozsah úkolů není konečný. Bude záviset na následné činnosti. Jde pak o vyšší variabilnost a účinnost použití vzdušných výsadek.

Na základě předpokládaných variant použití vzdušných výsadek stanovíme, jaké jsou jejich možnosti v rámci útočné operace.

Výsadekové vojsko (padákový výsadek) je schopno v průběhu útočné operace zabezpečovat úkoly **operačního a zejména operačně taktického charakteru. Motostřelecké jednotky** (vrtulníkový výsadek) úkoly taktického významu a při plnění úkolů v rámci kombinovaného výsadku i úkoly operačně taktického a taktického charakteru. V některých případech, jako při ovládnutí přechodů přes horské masívy nebo vodní toky, může vrtulníkový výsadek, který bude tvořit součást kombinovaného výsadku, plnit i úkoly **operačního** charakteru. Předpokládáme, že v průběhu jedné útočné operace může dojít k vysazení jednoho operačního vzdušného výsadku a několika taktických (operačně taktických) vzdušných výsadek.

Motostřelecké vojsko bude zpravidla od motostřelecké divize používat zesílený motostřelecký prapor jako vrtulníkový výsadek k plnění taktických úkolů. Vzhledem k dosavadním zkušenostem a soudobým potřebám vyrůstá požadavek, aby se vrtulníkový výsadek používal ve prospěch divize na hlavním směru ikrát za 1 až 2 dny. Z toho vyplývá, že v průběhu útočné operace v rámci vševojskové armády můžeme počítat s celkovým vysazením 4—8 vrtulníkových výsadek.

V útočné operaci vševojskové armády můžeme vzdušný výsadek použít v několika variantách, např. 1 operační, 1 operačně taktický a 4 taktické vzdušné výsadky, nebo 2 operačně taktické a 6 taktických vzdušných výsadek, popř. 3 kombinované výsadky operačně taktického charakteru a 5 taktických vzdušných výsadek, atd.

Jednotlivé varianty budou záviset na druhu bojové činnosti, úkolu, který výsadek dostal, a doby, po kterou bude úkol plnit.

Rozhodujícím činitelem pro použití vzdušných výsadek budou celkové možnosti dopravního letectva.

V závěru chci zdůraznit, že není správné opomíjet soudobou skutečnost. Pokud se mají metodiky práce velitele a štábu vyznačovat soudobostí, je nutné, abychom těmto otázkám věnovali patřičnou pozornost. Jen tak dosáhneme určitých předstihů v přípravě velitelů a štábů.